

І. С. Ключ (Наї. авіац. ун-т, Київ),

Б. Й. Пташник (Ін-т прикл. пробл. механіки і математики НАН України, Львів)

БАГАТОТОЧКОВА ЗАДАЧА ДЛЯ ПСЕВДОДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ

We investigate the correctness of a problem with multipoint conditions on a chosen variable t and conditions of periodicity on coordinates x_1, \dots, x_p for equations unsolvable in the highest derivative with respect to t and containing pseudodifferential operators. We establish conditions of one-valued solvability of the problem and prove metric assertions concerning lower bounds of small denominators that appear in constructing a solution of the problem.

Досліджено коректність задачі з багатоточковими умовами за виділеною змінною t та умовами періодичності за координатами x_1, \dots, x_p для рівнянь, не розв'язних відносно старшої похідної по t , із псевдодиференціальними операторами. Встановлено умови однозначної розв'язності задачі та доведено метричні твердження, що стосуються оцінок злизу малих знаменників, які випливають при побудові розв'язку задачі.

1. Задачі з багатоточковими умовами за виділеною змінною t для рівнянь із частинними похідними ϵ , взагалі, некоректними, а їх розв'язність у багатьох випадках пов'язана з проблемою малих знаменників. Такі задачі досліджено, наприклад, для гіперболічних рівнянь у роботах [1–4], для деяких класів безтипних рівнянь у [5–8], а для диференціально-операторних рівнянь у роботах [9, 10]. Для рівнянь із частинними похідними, що містять псевдодиференціальні оператори з аналітичними символами [11], багатоточкові задачі вивчено у роботах [12–14].

Дана робота, яка в ідейному плані близька до робіт [1, 5, 8, 15], розвиває результати досліджень, викладених в [6, 14]. У ній досліджено коректність задачі з багатоточковими умовами за змінною t та умовами періодичності по $x = (x_1, \dots, x_p)$ для рівнянь із частинними похідними, не розв'язних відносно старшої похідної по t , які містять псевдодиференціальні оператори по x із аналітичними символами.

Надалі використовуватимемо такі позначення: $x = (x_1, \dots, x_p) \in \mathbb{R}^p$; $k = (k_1, \dots, k_p) \in \mathbb{Z}^p$, $|k| = |k_1| + \dots + |k_p|$; $(k, x) = k_1 x_1 + \dots + k_p x_p$; $\|k\|^2 = (k, k)$; $s = (s_1, \dots, s_p) \in \mathbb{Z}_+^p$, $|s| = s_1 + \dots + s_p$; $|G|$ — міра Лебега множини G ;

$$Q = \{(t, x) : t \in (0, T), x \in \Omega \subset \mathbb{R}^p\},$$

Ω — p -вимірний тор, який отримуємо шляхом отождоження протилежних граней куба $\{x \in \mathbb{R}^p : 0 \leq x_r \leq 2\pi, r = 1, \dots, p\}$;

Γ — простір усіх тригонометричних многочленів

$$P(x) = \sum_{k_1=-N}^N \dots \sum_{k_p=-N}^N C_k(P) \exp(i(k, x)), \quad x \in [0, 2\pi]^p, \quad N = 0, 1, \dots,$$

зі збіжністю: $P_n \rightarrow P$ при $n \rightarrow \infty$, якщо степені всіх поліномів $P_n(x)$ не перевищують деякого фіксованого числа M і при $n \rightarrow \infty$ $C_k(P_n) \rightarrow C_k(P)$ для кожного $k \in \mathbb{Z}^p$;

Γ^\vee — простір функціоналів над Γ зі слабкою збіжністю (він збігається з простором формальних тригонометричних рядів) [16] (гл. 2);

$C^n([0, T], \Gamma)$ ($C^n([0, T], \Gamma')$) — простір функцій $u(t, x)$, визначених в області \bar{Q} , n разів неперервно диференційованих по t і таких, що при кожному $t \in [0, T]$ $\partial^j u / \partial t^j \in \Gamma$ (Γ'), $j = 0, 1, \dots, n$;

$B_s^r(\Omega)$, $r > 0$, $s > 0$. — банахів простір 2π -періодичних по x_1, \dots, x_p комплекснозначних функцій

$$\psi(x) = \sum_{|k| \geq 0} \psi_k \exp(i(k, x)) \quad (1)$$

з нормою

$$\|\psi(x)\|_{B_s^r(\Omega)}^2 = \sum_{|k| \geq 0} |\psi_k|^2 \exp(2s(1+|k|^2)^r);$$

$C^n([0, T], B_s^r(\Omega))$ — простір функцій $u(t, x)$, визначених в області \bar{Q} , n разів неперервно диференційованих по t і таких, що для кожного $t \in [0, T]$ $\partial^j u / \partial t^j \in B_s^r(\Omega)$, $j = 0, 1, \dots, n$:

$$\|u(t, x)\|_{C^n([0, T], B_s^r(\Omega))}^2 = \sum_{j=0}^n \max_{t \in [0, T]} \left\| \frac{\partial^j u}{\partial t^j} \right\|_{B_s^r(\Omega)}^2.$$

2. В області Q розглянемо задачу

$$\alpha_n A_n(D) \frac{\partial^n u(t, x)}{\partial t^n} + \sum_{\beta=0}^{n-1} \alpha_\beta A_\beta(D) \frac{\partial^\beta u(t, x)}{\partial t^\beta} = 0, \quad (2)$$

$$u(t_j, x) = \varphi_j(x), \quad j = 1, \dots, n, \quad 0 \leq t_1 < t_2 < \dots < t_n \leq T < \infty. \quad (3)$$

де

$$\alpha_\beta \in \mathbb{C}, \quad \beta = 0, 1, \dots, n; \quad D = (D_1, \dots, D_p), \quad D_j = \frac{1}{i} \frac{\partial}{\partial x_j}, \quad j = 1, \dots, p;$$

$A_\beta(D)$, $\beta = 0, 1, \dots, n$, — псевдодиференціальні оператори, символи яких $A_\beta(\xi)$, $\beta = 0, 1, \dots, n$, є дійснозначними аналітичними функціями параметра $\xi \in \mathbb{R}^p$. Дія оператора $A_\beta(D)$, $\beta = 0, 1, \dots, n$, на періодичну функцію вигляду (1) визначається таким чином:

$$A_\beta(D)\psi(x) = \sum_{|k| \geq 0} A_\beta(k) \psi_k \exp(i(k, x)), \quad \beta = 0, 1, \dots, n. \quad (4)$$

Надалі будемо вважати, що

$$(\forall k \in \mathbb{Z}^p) \quad A_n(k) \neq 0. \quad (5)$$

Вигляд області Q накладає умови 2π -періодичності за змішаними x_1, \dots, x_p на функції $u(t, x)$, $\varphi_j(x)$, $j = 1, \dots, n$. Розв'язок задачі (2), (3) шукаємо у вигляді ряду

$$u(t, x) = \sum_{|k| \geq 0} u_k(t) \exp(i(k, x)). \quad (6)$$

Кожен із коефіцієнтів $u_k(t)$, $k \in \mathbb{Z}^p$, є, відповідно, розв'язком такої n -точкової задачі:

$$\alpha_n A_n(k) \frac{d^n u_k(t)}{dt^n} + \sum_{\beta=0}^{n-1} \alpha_\beta A_\beta(k) \frac{d^\beta u_k(t)}{dt^\beta} = 0, \quad (7)$$

$$u_k(t_j) = \varphi_{jk}, \quad j = 1, \dots, n, \quad (8)$$

де

$$\varphi_{jk} = \frac{1}{(2\pi)^p} \int_{\Omega} \varphi_j(x) \exp(-i(k, x)) dx, \quad k \in \mathbb{Z}^p.$$

Позначимо через $\lambda_j(k)$, $j = 1, \dots, n$, корені характеристичного рівняння

$$P(\lambda, k) \equiv \sum_{\beta=0}^n \alpha_\beta A_\beta(k) \lambda^\beta \equiv \alpha_n A_n(k) \lambda^n + \sum_{\beta=0}^{n-1} \alpha_\beta A_\beta(k) \lambda^\beta = 0, \quad (9)$$

яке відповідає рівнянню (7). Для спрощення викладок будемо вважати, що для кожного $k \in \mathbb{Z}^p$ $\lambda_j(k)$, $j = 1, \dots, n$, є різними та відмінними від нуля.

Розв'язок задачі (7), (8) зображуємо формулою

$$u_k(t) = \sum_{j=1}^n c_{kj} \exp(\lambda_j(k)t), \quad (10)$$

де c_{kj} , $j = 1, \dots, n$, є розв'язком відповідної системи лінійних алгебраїчних рівнянь

$$\sum_{j=1}^n c_{kj} \exp(\lambda_j(k)t_q) = \varphi_{qk}, \quad q = 1, \dots, n,$$

визначник якої $\Delta(k)$ має вигляд

$$\Delta(k) \equiv \det \left\| \exp(\lambda_j(k)t_q) \right\|_{q,j=1}^n. \quad (11)$$

3. Розглянемо питання існування та єдиності розв'язку задачі (2), (3).

Теорема 1. Для єдиності розв'язку задачі (2), (3) у просторі $C^n([0, T], \Gamma)$ необхідно і досить, щоб справджувалась умова

$$(\forall k \in \mathbb{Z}^p) \quad \Delta(k) \neq 0. \quad (12)$$

Доведення проводиться за схемою доведення теореми 1 із [17] і впливає з єдиності розв'язку функції з простору Γ у ряд Фур'є [16].

Надалі будемо вважати, що умова (12) виконана. Тоді на основі (6) та (10) отримуємо формальне зображення розв'язку задачі (2), (3) у вигляді ряду

$$u(t, x) = \sum_{|k| \geq 0} \sum_{q,j=1}^n \frac{\Delta_{jq}(k) \varphi_{jk} \exp(\lambda_q(k)t + i(k, x))}{\Delta(k)}, \quad (13)$$

де $\Delta_{jq}(k)$ — алгебраїчне доповнення елемента $\exp(\lambda_q(k)t_j)$ у визначнику (11).

Теорема 2. Нехай виконана умова (12) і $\varphi_j \in \Gamma$ (Γ'), $j = 1, \dots, n$. Тоді існує розв'язок задачі (2), (3), який належить простору $C^n([0, T], \Gamma)$ ($C^n([0, T], \Gamma')$).

Доведення. Нехай $\varphi_j \in \Gamma$, $j = 1, \dots, n$, тобто

$$\varphi_j(x) = \sum_{k_1=-N}^N \dots \sum_{k_p=-N}^N \varphi_{jk} \exp(i(k, x)), \quad j = 1, \dots, n.$$

Тоді з (13) випливає, що розв'язок задачі (2), (3) зображується формулою

$$u(t, x) = \sum_{k_1=-N}^N \dots \sum_{k_p=-N}^N \sum_{q,j=1}^n \frac{\Delta_{jq}(x) \varphi_{jk} \exp(\lambda_q(k)t + i(k, x))}{\Delta(k)}$$

і, очевидно, належить простору $C^n([0, T], \Gamma)$.

Якщо $\varphi_j \in \Gamma'$, то розв'язок задачі (2), (3), що зображується рядом (13), належить простору $C^n([0, T], \Gamma')$, оскільки за умови (12) для кожного фіксованого $t \in [0, T]$ ряди

$$\sum_{|k| \geq 0} \sum_{q,j=1}^n \frac{(\lambda_q(k))^r \Delta_{jq}(k) \varphi_{jk} \exp(\lambda_q(k)t + i(k, x))}{\Delta(k)}, \quad r = 0, 1, \dots, n,$$

є збіжними в просторі Γ' [16]. Теорему доведено.

В інших випадках ряд (13), взагалі, є розбіжним, оскільки величина $|\Delta(k)|$, будучи відмінною від нуля, може набувати як завгодно малих значень для нескінченної множини векторів $k \in \mathbb{Z}^p$.

Вважатимемо надалі, що для всіх $k \in \mathbb{Z}^p$ справджуються умови

$$|A_\beta(k)| \leq C_1(1 + |k|^2)^{m_\beta}, \quad m_\beta \in \mathbb{R}, \quad \beta = 0, 1, \dots, n, \quad (14)$$

$$|A_n(k)| \geq C_2(1 + |k|^2)^{m_n}, \quad (15)$$

де $C_1 \geq C_2 > 0$, $m_\beta > m_n$, $\beta = 0, 1, \dots, n-1$.

Зі структури рівняння (9) та нерівностей (14), (15) для коренів $\lambda_j(k)$, $j = 1, \dots, n$, випливають такі оцінки [18]:

$$|\lambda_j(k)| < 1 + \max_{0 \leq \beta \leq n-1} \left\{ \frac{C_1(1 + |k|^2)^{m_\beta}}{C_2(1 + |k|^2)^{m_n}} \right\} < H(1 + |k|^2)^\gamma, \quad (16)$$

$$k \in \mathbb{Z}^p, \quad j = 1, \dots, n,$$

де $\gamma = m - m_n$, $m = \max_{0 \leq \beta \leq n-1} \{m_\beta\}$, H — додатна стала.

Теорема 3. Нехай справджуються нерівності (14), (15), умова (12) і існують такі додатні сталі β і ν , що для всіх (крім скінченного числа) векторів $k \in \mathbb{Z}^p$ виконується нерівність

$$|\Delta(k)| > |k|^{-\beta} \exp(-\nu(1 + |k|^2)^\gamma). \quad (17)$$

Якщо $\varphi_j \in B_\delta^\gamma(\Omega)$, $j = 1, \dots, n$, $\delta > 2HT + \nu$, то існує розв'язок задачі (2), (3) з простору $C^n([0, T], B_\sigma^\gamma(\Omega))$, $\sigma < \delta - (2HT + \nu)$, який зображується формулою (13) і неперервно залежить від функцій $\varphi_j(x)$, $j = 1, \dots, n$.

Доведення. Легко бачити, що для величин $\Delta_{jq}(k)$, які входять у формулу (13), справедливі оцінки

$$|\Delta_{jq}(k)| < C_3 \exp(Q(1 + |k|^2)^{m_0 - m_n} T), \quad (18)$$

де $Q = \alpha_0 C_1 (\alpha_n C_2)$. На основі формули (13) та оцінок (16)–(18) отримуємо

$$\begin{aligned} \|u(t, x)\|_{C^n([0, T], B_\delta^Y(\Omega))}^2 &= \sum_{r=0}^n \max_{0 \leq t \leq T} \left\| \frac{\partial^r u(t, x)}{\partial t^r} \right\|_{B_\delta^Y(\Omega)}^2 = \\ &= \sum_{r=0}^n \max_{0 \leq t \leq T} \sum_{|k| \geq 0} \left| \sum_{q, j=1}^n (\lambda_q(k))^r \frac{\Delta_{jq}(k)}{\Delta(k)} \exp(\lambda_q(k)t) \right|^2 |\varphi_{jk}|^2 \times \\ &\times \exp(2\sigma(1 + |k|^2)^\gamma) \leq C_4 \sum_{|k| \geq 0} \sum_{j=1}^n |\varphi_{jk}|^2 (1 + |k|^2)^{(n\gamma + \beta)} \times \\ &\times \exp(2(\sigma + 2HT + \nu)(1 + |k|^2)^\gamma), \end{aligned} \quad (19)$$

де $C_4 = C_4(n, H)$. Використовуючи елементарну нерівність

$$q^\omega \leq Q(\omega) \exp(\varepsilon q), \quad 0 \leq q < \infty, \quad \varepsilon > 0, \quad Q(\omega) > 0,$$

яка справедлива для довільного $\omega > 0$, із (19) отримуємо

$$\begin{aligned} \|u(t, x)\|_{C^n([0, T], B_\delta^Y(\Omega))}^2 &\leq \\ &\leq C_5 \sum_{|k| \geq 0} \sum_{j=1}^n |\varphi_{jk}|^2 \exp\left(2\left(\sigma + 2HT + \nu + \frac{\varepsilon}{2}\right)(1 + |k|^2)^\gamma\right) \leq \\ &\leq C_5 \sum_{|k| \geq 0} \sum_{j=1}^n |\varphi_{jk}|^2 \exp(2\delta(1 + |k|^2)^\gamma) = C_5 \sum_{j=1}^n \|\varphi_j(x)\|_{B_\delta^Y(\Omega)}^2 < \infty, \end{aligned}$$

де $\varepsilon < \delta - (2HT + \nu + \sigma)$.

4. Вияснимо можливість виконання оцінки (17). Припустимо, що

$$(\forall k \in \mathbb{Z}^P) \quad |A_0(k)| \geq C_6 (1 + |k|^2)^{m_0}, \quad C_6 > 0. \quad (20)$$

Позначимо $a_0 = \operatorname{Re} \alpha_0$, $b_0 = \operatorname{Im} \alpha_0$; не обмежуючи загальності, будемо вважати, що $a_0 \neq 0$.

Лема. Нехай справджуються умови (15) і (20). Тоді для майже всіх (стовсно міри Лебега в \mathbb{R}) чисел a_0 та довільних фіксованих $b_0, \alpha_1, \dots, \alpha_n$ нерівність

$$\begin{aligned} \prod_{1 \leq j < r \leq n} |\lambda_r(k) - \lambda_j(k)| &> M(1 + |k|^2)^\tau, \\ \tau &< \frac{(m_0 - m_n - p)(n - 1)}{2}, \quad M > 0, \end{aligned} \quad (21)$$

виконується для всіх (крім скінченного числа) векторів $k \in \mathbb{Z}^P$.

Доведення. Для дискримінанта $D(P)$ полінома $P(\lambda, k)$ (див. (9)) мають місце такі зображення [19]:

$$D(P) = (\alpha_n A_n)^{2(n-1)} \prod_{1 \leq j < r \leq n} (\lambda_r(k) - \lambda_j(k))^2, \quad (22)$$

$$D(P) = \frac{(-1)^{n(n-1)/2}}{\alpha_n A_n} \times \begin{pmatrix} \alpha_n A_n & \alpha_{n-1} A_{n-1} & \dots & \alpha_0 A_0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \alpha_n A_n & \dots & \alpha_1 A_1 & \alpha_0 A_0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & \dots & \dots & \dots & \dots & \alpha_0 A_0 \\ n\alpha_n A_n & (n-1)\alpha_{n-1} A_{n-1} & \dots & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & n\alpha_n A_n & \dots & \alpha_1 A_1 & \dots & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & \dots & \dots & \dots & \dots & \alpha_1 A_1 \end{pmatrix},$$

де $A_\beta \equiv A_\beta(k)$, $\beta = 1, \dots, n$.

Використовуючи схему доведення теореми 6 із [17], покажемо, що для же всіх чисел $a_0 \in [a, b] \subset \mathbb{R}$ нерівність

$$|\operatorname{Re} D(P)| > |k|^\mu, \quad \mu = (n-1)(m_0 + m_n - p) - \varepsilon, \quad \varepsilon > 0,$$

справджується для всіх (крім скінченного числа) векторів $k \in \mathbb{Z}^p$. Позначимо через W множину тих $a_0 \in [a, b]$, для яких протилежна нерівність

$$|\operatorname{Re} D(P)| < |k|^\mu$$

справедлива для нескінченного числа векторів $k \in \mathbb{Z}^p$, а через W_k множини чисел $a_0 \in [a, b]$, для яких нерівність (25) виконується при фіксованому $k \in \mathbb{Z}^p$.

Із формули (23) отримуємо

$$D(P) = (-1)^{n(n-1)/2} n^n (\alpha_0 A_0(k))^{n-1} (\alpha_n A_n(k))^{n-1} + F,$$

а

$$\operatorname{Re} D(P) = (-1)^{n(n-1)/2} n^n a_0^{n-1} A_0^{n-1}(k) (\operatorname{Re} \alpha_n)^{n-1} A_n^{n-1}(k) + F_1,$$

де F і F_1 містять степені α_0 і a_0 відповідно, не вищі ніж $n-2$. З оцінок (15), (20) випливає

$$\begin{aligned} \left| \frac{\partial^{n-1} \operatorname{Re} D(P)}{\partial a_0^{n-1}} \right| &> (n-1)! n^n C_1^{n-1} (1 + |k|^2)^{m_0(n-1)} C_2^{n-1} (1 + |k|^2)^{m_n(n-1)} \geq \\ &\geq M_1 (1 + |k|^2)^{(n-1)(m_0 + m_n)}. \end{aligned}$$

Тоді згідно з лемою 2.2 роботи [1] (гл. 1) міра W_k має оцінку

$$|W_k| \leq M_2(n) |k|^{-p-\varepsilon}, \quad \varepsilon > 0.$$

Оскільки ряд $\sum_{|k|>0} |W_k|$ збігається, то на основі леми Бореля – Канна [20] міра множини W дорівнює нулю. З формули (22) та нерівностей (14) і

отримуємо, що для майже всіх (стосовно міри Лебега в \mathbb{R}) чисел $a_0 \in [a, b]$ і довільних фіксованих $b_0, \alpha_1, \dots, \alpha_n$ нерівність (21) справджується для всіх (крім скінченного числа) векторів $k \in \mathbb{Z}^p$. Враховуючи, що пряму \mathbb{R} можна покрити зчисленною кількістю відрізків $[a, b]$, завершуємо доведення лему.

Теорема 4. Для майже всіх (стосовно міри Лебега в \mathbb{R}^{n+1}) векторів (a_0, \bar{t}) , де $\bar{t} = (t_1, \dots, t_n) \in [0, T]^n$, та довільних фіксованих $b_0, \alpha_1, \dots, \alpha_n$ нерівність (17) виконується для всіх (крім скінченного числа) векторів $k \in \mathbb{Z}^p$ при

$$\beta > (n-1)/(2(mn + (n+1)p - (n-1)m_n - t_0)), \quad v = H(n^2 - n + 1),$$

де H — константа з нерівності (16).

Доведення базується на лемі і проводиться за схемою доведення теореми 3 з [6].

5. Розглянемо частинний випадок задачі (2), (3), коли

$$A_\beta(D) \equiv (1 - \Delta)^{\eta_\beta} = (1 + D_1^2 + \dots + D_p^2)^{\eta_\beta}, \quad (28)$$

$$\eta_\beta \in \mathbb{R}, \quad \beta = 0, 1, \dots, n,$$

де $\eta_\beta > \eta_n, \beta = 0, 1, \dots, n-1$, а числа t_j в умовах (3) фіксуються через рівні проміжки часу, тобто

$$t_j = (j-1)t_0, \quad j = 1, \dots, n, \quad t_0 = \frac{T}{n-1}. \quad (29)$$

Очевидно, що символи операторів (28) задовольняють умови

$$(\forall k \in \mathbb{Z}^p) \quad N_0(1 + |k|^2)^{\eta_\beta} \leq |A_\beta(k)| \leq N_1(1 + |k|^2)^{\eta_\beta},$$

$$0 < N_0 \leq N_1, \quad \beta = 0, 1, \dots, n.$$

Характеристичний визначник $\Delta(k)$ задачі (2), (3), (28), (29) обчислюється за формулою

$$\Delta(k) = \prod_{1 \leq p < r \leq n} (\exp(\lambda_r(k)t_0) - \exp(\lambda_p(k)t_0)),$$

а для єдиності розв'язку розглядуваної задачі необхідно і достатньо, щоб виконувались умови

$$(\lambda_r(k) - \lambda_p(k))t_0 \neq 2\pi il, \quad l \in \mathbb{Z}, \quad k \in \mathbb{Z}^p, \quad 1 \leq p < r \leq n. \quad (30)$$

Теорема 5. Нехай виконано умови (30) і

$$\varphi_j \in B_\sigma^z(\Omega), \quad j = 1, \dots, n, \quad \delta > 2HT + v, \quad z = \eta - \eta_n,$$

де $\eta = \max_{0 \leq \beta \leq n-1} \{\eta_\beta\}$. Тоді для майже всіх (стосовно міри Лебега в \mathbb{R}^2) векторів (a_0, t_0) та довільних фіксованих $b_0, \alpha_1, \dots, \alpha_n$ існує розв'язок задачі (2), (3), (28), (29) із простору $C^n([0, T], B_\sigma^z(\Omega))$, $\sigma > \delta - (2HT + v)$, який неперервно залежить від функцій $\varphi_j(x), j = 1, \dots, n$.

Доведення проводимо за схемою доведення теореми 5 із [6]; при цьому використовуємо лему та лему 3 із [6].

Зауваження. Результати роботи перенесено на випадок, коли рівняння (2) є неоднорідним з правою частиною $f(t, x)$, а умови (3) замінено більш загальними умовами

$$\sum_{r=0}^{n-1} a_r \frac{\partial^r u(t_j, x)}{\partial t^r} = \varphi_j(x), \quad j = 1, \dots, n.$$

1. Пташик Б. И. Некорректные граничные задачи для дифференциальных уравнений с частными производными. – Киев: Наук. думка, 1984. – 264 с.
2. Пташик Б. Й., Штабалоук П. І. Багатоточкова задача для гіперболічних рівнянь у класі функцій, майже періодичних по просторових змінних // Мат. методи і фіз.-мех. поля. – 1992. – Вип. 35. – С. 210 – 215.
3. Ключ І. С., Пташик Б. Й. Триточкова задача для хвильового рівняння // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. мех.-мат. – 1996. – Вип. 40. – С. 78 – 86.
4. Нитребіч З. М. Крайова задача для неоднорідного гіперболічного рівняння із частинними похідними // Вісн. ун-ту „Львів. політехніка“. Прикл. математика. – 1998. – № 346. – С. 35 – 39.
5. Пташик Б. Й., Силога Л. П. Багатоточкова задача для безтипних факторизованих диференціальних операторів // Укр. мат. журн. – 1996. – 48, № 11. – С. 1468 – 1476.
6. Пташик Б. Й., Ключ І. С. Багатоточкова задача для рівнянь із частинними похідними, не розв'язаних відносно старшої похідної за часом // Там же. – 1999. – 51, № 12. – С. 1605 – 1613.
7. Василюк П. Б., Пташик Б. Й. Багатоточкова задача для інтегро-диференціальних рівнянь із частинними похідними // Там же. – 1998. – 50, № 9. – С. 1155 – 1168.
8. Пташик Б. Й., Комарницька Л. І. Багатоточкова задача для диференціальних рівнянь, не розв'язаних відносно старшої похідної за часом // Допов. НАН України. – 1995. – № 10. – С. 20 – 23.
9. Валицкий Ю. Н. Корректность многоточечной задачи для уравнения с операторными коэффициентами // Сиб. мат. журн. – 1986. – 29, № 4. – С. 46 – 53.
10. Валицкий Ю. Н. Корректность задачи для дифференциального уравнения при заданных значениях производных в нескольких точках // Там же. – 1996. – 37, № 2. – С. 251 – 258.
11. Дубицкий Ю. А. Алгебра псевдодифференциальных операторов с аналитическими символами и ее приложения к математической физике // Успехи мат. наук. – 1982. – 37. – С. 97 – 159.
12. Илькив В. С., Полищук В. М., Пташик Б. И. Нелокальная краевая задача для систем псевдодифференциальных операторов // Укр. мат. журн. – 1986. – 38, № 5. – С. 582 – 587.
13. Умаров С. Р. О корректности граничных задач для псевдодифференциальных уравнений с аналитическими символами // Докл. АН СССР. – 1992. – 332, № 6. – С. 1036 – 1039.
14. Сайдалматов Э. М. О корректности неоднородных граничных задач для псевдодифференциальных уравнений // Узб. мат. журн. – 1995. – № 2. – С. 77 – 88.
15. Березанский Ю. М. Разложение по собственным функциям самосопряженных операторов. – Киев: Наук. думка, 1965. – 786 с.
16. Горбачук В. И., Горбачук М. Л. Граничные задачи для дифференциально-операторных уравнений. – Киев: Наук. думка, 1984. – 284 с.
17. Берник В. И., Пташик Б. И., Салыга Б. О. Аналог многоточечной задачи для гиперболического уравнения с постоянными коэффициентами // Дифференц. уравнения. – 1977. – 13, № 4. – С. 637 – 645.
18. Фаддеев Д. К., Солинский И. С. Збірник задач з вищої алгебри. – Київ: Вища шк., 1971. – 316 с.
19. Курои А. Г. Курс высшей алгебры. – М.: Наука, 1975. – 431 с.
20. Спринджук В. Г. Метрическая теория диафрагмовых приближений. – М.: Наука, 1977. – 144 с.

Одержано 21.12.2000